

نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش س ب	تاریخ: 00/2/13
پایه: دهم انسانی	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان سراوان	
درس: فنون ادبی 1	دبیرستان نمونه شهید مطهری	
مدت آزمون: 80 دقیقه	دبیر: ناصری	

الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (4 نمره)

1	از میان کمانک ها گزینه مناسب را بگزینید: الف) نخستین نمونه نثر فنی در قرن ششم هجری کتاب «مناجات نامه-کلیده و دمنه» است. ب) در قلمرو ادبی سبک خراسانی در توصیف پدیده ها بیشتر از «تشبیه-استعاره» بهره گرفته می شود.	0/5										
2	شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم با کدام شاعران مشهور قوت و استحکام یافت؟	0/5										
3	جای های خالی را براساس تقسیم بندی انواع سبک محمد تقی بهار را کامل کنید. 1-سبک عراقی از قرن ششم تا قرن..... 2-سبک خراسانی از آغاز شعر فارسی تا قرن.....	0/5										
4	اصل کتابهای درخت آسوریک و یادگار زیران به چه زبانی است؟	0/25										
5	سه مورد از آثار منثور نثر فارسی دوره دوم «سبک عراقی» را نام ببرید.	0/75										
6	درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را بررسی کنید. الف) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، مهمترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. (درست، نادرست) ب) فراوانی واژگان فارسی و ترکیبات فارسی از ویژگی های سبک عراقی است. (درست، نادرست)	0/5										
7	ویژگی اصلی نثر موزون چیست؟ و چه کسی این شیوه نثر را به کمال رساند؟	0/5										
8	هر یک از موارد ستون سمت راست را به حروف ستون سمت چپ وصل کنید. (در مورد اضافی است)	0/5										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>سادگی زبان شعر</td> <td>الف) بدیع لفظی</td> </tr> <tr> <td>زمینی بودن معشوق</td> <td>ب) قلمرو فکری</td> </tr> <tr> <td></td> <td>پ) قلمرو زبانی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ت) قلمرو ادبی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	سادگی زبان شعر	الف) بدیع لفظی	زمینی بودن معشوق	ب) قلمرو فکری		پ) قلمرو زبانی		ت) قلمرو ادبی	0/5
الف	ب											
سادگی زبان شعر	الف) بدیع لفظی											
زمینی بودن معشوق	ب) قلمرو فکری											
	پ) قلمرو زبانی											
	ت) قلمرو ادبی											

ب) موسیقی شعر (6 نمره)

9	کدام بیت دارای قافیه درونی و کدام بیت ذوقافیتین است؟ الف) یار مرا، غار مرا، عشق جگر خوار مرا / یار تویی، غار تویی، خواجه نگاه دار مرا ب) آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد نیست باد	0/5
10	کوچک ترین واحد آوایی زبان چه نام دارد؟	0/25
11	واژه زیر را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه به خط عروضی بنویسید و تقطیع هجایی کنید: (دانش آموز)	1

12	به توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست//عاشقم بر همه عالم کخ همه عالم از اوست»
1/	الف) ردیف را بیابید. پ) حروف قافیه را بیابید. ب) واژگان قافیه را بنویسید. ت) نوع قاعده قافیه را بنویسید.
13	برای هر کدام از موارد زیر یک کلمه بنویسید. الف) مصوت «ی» ب) صامت «ه»
14	کدام گزینه در مورد تعیین وزن شعر درست نیست؟ الف) هر هجا را آن گونه که تلفظ می‌کنیم، می‌نویسیم. ○ ب) هجای پایانی مصراع‌ها همیشه بلند است. ○ پ) دز زبان فارسی هیچ واژه‌ای با صامت آغاز نمی‌شود. ○ ت) دومین واج هر هجا همیشه مصوت است. ○
15	هر یک از اصطلاحات زیر مربوط به حس و حال حاکم بر فضای کدام یک از شعرهای زیر است؟ «یک مورد اضافی» «شادی و نشاط درونی، کوتاه و کوبنده، غم و اندوه» الف) برآمد خروش سپاه از دو روی//جهان شد پر از مردم جنگ جوی ب) روی مپوشان که بهشتی بود/هر که ببیند چو تو حور ای صنم
16	وزن شعر زیر را بنویسید. نشاید که خوبان به صحرا روند//همه کس شناسند و هر جا روند
2	هجانویسی 1 نشانه‌گذاری هجانویسی 2 نشانه‌گذاری
پ) زیباشناسی (6 نمره)	
17	ابیات زیر را از نظر واج آرای و واژه آرای بررسی کنید. الف) لبخند تو خلاصه خوبی هاست/لختی بخند خنده گل زیباست ب) ریاست به دست کسانی خطاست/که از دستشان دست‌ها بر خداست پ) گل آن جهانی است ننگد در این جهان/در عالم خیال چه گنجد خیال گل
18	در عبارت زیر سجع‌ها را بیابید و نوع آن را شناسایی کنید. کدام سجع ارزش موسیقایی بیشتری دارد. الف) نه هر که به قامت مهتر به قیمت بهتر ب) هر چه در دل فرود آید در دیده نکو نماید پ) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل
19	در بیت زیر واژه‌های ..... و ..... جناس ناهمسان مختلفی می‌سازند. در دل ندم ره پس از این مهر بتان را / مهر لب او بر در این خانه نهادیم
20	کدام واژه‌ها با هم دارای آرایه اشتقاق هستند؟ صامت‌های مشترک آنها را شناسایی کنید؟

	ز مشرق سر کوی آفتاب طلعت تو / اگر طلوع کند طالعم همایون است.	
1	21 در کدام بیت آرایه ترصیع و در کدام بیت آرایه موازنه دیده می شود؟ چرا؟ الف) هم عقل دویده در رکابت///هم شرع خزیده در پناهت ب) ما برون را ننگریم و قال را///ما درون را بنگریم و حال را	
1	22 گونه جناس را در بیتهای زیر شناسایی کنید. الف) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم / دل بر عبور از سد خار و خاره بندیم ب) ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم / پیغام دوستان برسانی بدان پری	
ت) نقد و تحلیل نظم و نثر (4 نمره)		
0/75	23 متن های زیر دارای چه گونه نثری اند؟ (2 مورد اضافه) «ساده، موزون، فنی، مصنوع» الف) اما آن سه که طالب آند، فراخی معیشت است و رفعت منزلت، و رسیدن به ثواب آخرت؛ ب) ای کریمی که بخشنده عطایی؛ و ای حکیمی که پوشنده خطایی؛ و ای صمدی که از ادراک خلق جدایی؛ پ) و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید الفغن مال است از وجه پسندیده.	
1/5	24 حکایت زیر را بخوانید و به پرسشها پاسخ دهید. پارسازاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد، فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتیم: ای فرزند، دخل آب روان است و عیش آسیاب گردان. الف) دو ویژگی ادبی در متن بیابید. ب) دو ویژگی زبانی در متن پیدا کنید. ج) از نظر قلمرو فکری و لحن متن را بررسی کنید.	چو دخلت نیست خرج آهسته تر کن اگر باران به کوهستان نبارد که می گویند ملاحان سرودی، به سالی دجله گردد خشک رودی
0/75	25 بیتهای زیر را از نظر ویژگی های قلمرو زبانی بررسی کنید. (3 مورد) بوی جوی مولیان آید همی ریگ آموی و درشتی راه او آب جیحون از نشاط روی دوست یاد یار مهربان آید همی زیر پلیم پرنیان آید همی جنگ ما را تا میان آید همی	
1	26 با توجه به متن زیر، پاسخ درست را بگزینید. آمد نفس صبح و سلامت نرسانید / بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید یا تو به دم صبح، سلامی نسپردی / یا صبحدم از رشک، سلامت نرسانید من نامه نوشتم به کبوتر بسپردم / چه سود که بختم سوی بامت نرسانید عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم / و ایام به من، جرعه جامت نرسانید خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟ / کاو چاشنی کام به کامت نرسانید الف) در این متن واژه های عربی تقریباً زیادی به کار رفته است که از ویژگی های سبک عراقی است. (درست ○ نادرست ○) ب) در بیت نخست یک استعاره یافت می شود. (درست ○ نادرست ○)	

پ) قالب شعر غزل است. (درست نادرست)

ت) در بیت چهارم یک تشبیه با ذکر فقط دو پایه «مشبه» و «مشبه به» یافت می شود. (درست نادرست)

limoonad
Education For All